

ÄLGÅ= BYGDEN

MEDLEMSBLAD FÖR ÄLGÅ HEMBYGDSFÖRENING

Nr 2 2021 Årg 41

God Jul önskar

Redaktionen Karl Gustaf Lindgren, Lena Jordan, Märtha Albinson, Sune Henriksson, Sam Wernius

Året som gått och en framåtblick

År 2021 är snart tillända. Ett år som vi tycker gått väldigt fort vilket brukar betyda att det var ett bekymmerslöst år. Men så var det inte riktigt. Pandemin har fortsatt gäcka oss och gjort all planering svår. Vi var omgärdade av olika restriktioner som måste följas. Till det kommer eget ansvar och tankar om vad som är möjligt att genomföra inom Älgå Hembygdsförening. Det är ett stort ansvar att bedriva en verksamhet där vi anser det uteslutet att vi skulle utsätta våra gäster för någon risk för smitta.

Så även 2021 blev det ett mycket enkelt nationaldags- och midsommarfirande. Serveringen genomfördes som en självservering under veckorna och med väffel- och klengåsförsäljning under helgerna, då med bemanning i köket, med Aina och Eva och emellanåt Leif och Elena på plats. Tack till alla som bidrog med bröd och kakbak. Kålsoppa blev det också. Tack vare vår fina paviljong och platser under bar himmel gick det bra för besökarna att finna en skön plats med bra luftväxling. Men julmarknad inne i vår något trånga hembygdsgård vågade vi oss inte på i år. Vi satsar på 2022 med en mer genomtänkt lösning. Men barnen fick sin Spökvandring. Bygdemuseet och spiksmedjan har varit öppna ungefär som vanligt under 2021 men med olika pandemianpassningar. Hembygdsgårdens marker har varit en fin mötesplats för våra besökare.

Men är de enkla arrangemangen ett sämre alternativ? Absolut inte! Väldigt många uppskattade våra arrangemang och att vi hade ordnat det så att vi kunde ha verksamheten i gång på ett tryggt sätt. Svåra situationer innebär också att man ofta måste finna nya vägar och vi tycker att vi lyckats bra med detta. Kanske och troligen innebär det ofta att de nya vägarna är bättre än de gamla invanda och då leder oss in på nya spår och vägar framöver. En del i utvecklingen av vår verksamhet, tror vi. Viktigt är också att förstå vad gästerna önskar. En lugn fikastund med den fina utsikten är nog vad många främst söker och behöver.

Vi lärde oss snabbt ha styrelsemöten digitalt via videomöten och det har fungerat väldigt bra, men ibland är det förstås bättre att ses rent fysiskt. Att kombinera ny teknik med äldre etablerade rutiner kanske är det bästa?

Nu försöker vi blicka framåt. Åter en svår uppgift när vi nu igen matas med dystra siffror om utvecklingen av Covid 19, som verkar ta ny fart både i Sverige och utomlands. Men vi har lärt oss att vara flexibla och nytänkande. Det är en god lärdom och egenskap i de tider vi lever.

Vi ser fram emot ett trivsamt bra Älgå Hembygdsföreningsår 2022. Det skall mycket till om vi inte skulle kunna ha öppet. Så välkommen till oss för fika, väfflor, klengås, umgänge och andra arrangemang såsom nationaldag- och midsommarfirande. Information finns på våra webbsidor och Facebook och våra medlemmar får även information brevlades och via tex sms. På vår anslagstavla vid Hembygdsgården skall det också finnas info av olika slag.

Vi i styrelsen vill önska alla en God Fridfull Jul och ett Gott Nytt År 2022.

Styrelsen/Sam

Nyinflyttade Frøbolsbor

I förra numret av Älgåbygden skrev jag om knekten Byström, som hade bott på Bostället i Fröbol. Kan tala om för den som inte är så bevandrad i Fröbol att Bostället ligger en bit upp på vänster sida av vägen när man åker till Idrottsplatsen i Älgå. Kommer man dit sommartid ligger huset liksom inbäddat i en värld för sig med syrenhäcken på ena sidan och trädgården på den andra. Den här gången åker jag dit för att träffa det nyinflyttade paret, Jens Nilsson och Emma Buréus. Ute är det regnigt och grått men i det trivsamma köket där det sprakar i vedspisen och katterna ligger och myser, där är det varmt och skönt. Under kaffedrickandet berättar Jens att han är född och uppvuxen i Fröbol, inte alls långt ifrån Bostället. Emma är född och uppvuxen i Arvika, hon är utbildad musiklärare och jobbar som sådan på Nya Minnebergsskolan i Arvika. Hon trivs mycket bra på högstadiet. Jens arbetar som projektledare åt en firma som heter Liveside Event. Han bygger temporära infrastrukturer till stora evenemang. Bland annat satte de upp en byggnad som var 30 x 45 meter lång och tre våningar hög till alpina VM i Åre.

På frågan om hur de träffades blev svaret Arvika-Mårten. Efter en tid flyttade de ihop och bosatte sig i Dottevik. De trivdes bra där men landsbygden och speciellt Fröbol lockade. Man ville ha en egen täppa med grönsaksland och nära till naturen och då förstår jag att det blev Bostället. De ”testbodde” i Fröbol ett halvår innan de sade upp lägenheten i Dottevik. Nu har de snart bott där i två år, och trivs jättebra. Ännu roligare kommer det att bli för om några månader skall de få tillökning i familjen. En ny milstolpe i livet som passeras. Lycka till önskar vi alla. Tack för kaffet och en trevlig pratstund och som sagt var: ”Lycka till än en gång!”

Sune Henriksson

Kallkällan vid Hembygdsgården

I skogsdungen söder om Hembygdsgården ligger det en gammal kallkälla. Blev lite nyfiken på dess historia så jag tog kontakt med två personer som bor eller har bott i dess närhet. Först frågade jag Stina Johannesson om hon visste något om den. Hon berättade då att när hon var liten fick hon en långvarig förkylning. Vändpunkten kom när en man, de kallade ”Kalle i Älgå”, kom på besök och såg hur det stod till med Stina. ”Jag skall gå och hämta vatten ur kallkällan och blanda i lite svartvinbär skall du se att du blir bra.” Sagt och gjort, hon fick saften och några dagar senare var förkylningen borta. Om det berodde på svartvinbären eller vattnet det är det ingen som vet, huvudsaken är att hon blev bra. Det är hennes minne av kallkällan. Den andra jag frågade var Elly Skoog och hon berättade att när hon var liten så hämtade hon vatten åt Olga och Gustav Mattsson och Kalle och Signe Olsson som bodde i det hus som familjen Grundström äger nu. Olga och Gustav flyttade senare till Kapellet i Fröbol, där undertecknad gick i söndagsskolan i unga år, men det är en annan femma. Kan nämna att föreningen håller på och restaurerar källan så att vattnet kanske snart blir drickbart igen.

Sune Henriksson

När dröm blir verklighet

Hösten har kommit. Jag är på väg till Älgå Finnskog för att träffa mitt intervjuobjekt till Älgåbygden. Tänder i vedspisen i mitt föräldrahem och dukar upp för en tallrik soppa. Så kommer ett SMS: ” Kan jag komma nu? Telefonmötet är avslutat.” Bakom orden var hon, mitt objekt, Kristina Bengtsson Nilsson. Kristina är känd som oppositionsråd i Arvika kommun men i det här fallet framför allt för att hon är boende i en nytimrad stuga vid sjön Gränsjön på Älgå Finnskog och hennes väg dit. Timmerstugan står i centrum eftersom Kristina redan som tonåring drömt om att bo i en timmerstuga just här. En bakgrund är på sin plats.

Kristina berättar: Mormor och morfar, Stina och Agne Olsson hyrde ”Skogsstugan” vid Gränsjön i slutet på 1940-talet och min mamma Ewa var född 1944 och min morbror Lennart 1937. Morfar köpte senare en tomt i Ulverud och byggde ett sommarhus. Flytt från sjön Gränsjön till Ulvsjön. Min mamma Ewa och pappa Åke började hyra Skogsstugan från årsskiftet 1970/71. Då var jag 4,5 år. Dessförinnan var skogsstugan en arbetsbostad, ett Billerudsställe, för skogsarbetare som huggare och timmerkörare, för där fanns stall till fyra hästar. Nu flikar jag in mina minnen om arbetare som har bott där. Jag minns speciellt en ”konstnär”, som hellre målade än jobbade i skogen. Han kallades allmänt ”Trappern”. Pengar till mat behövdes och i utbyte mot mat fick min far Oscar som bedrev lanthandeln en vacker oljemålning med älgmotiv. Råddes av min far att byta jobb. Den siste som bodde där var Johan, en frejdig godmodig fryksdaling, omtyckt av alla. Han samlade ungdomar kring sig och delade kortspelsintresse med dem.

Tillbaka till Kristinas berättelse. Under tiden mina föräldrar hyrde Skogsstugan var jag uppe alla somrar. Jag blev fäst vid stugan och platsen. Mina föräldrar fortsatte att hyra stugan fram till hösten 1993. Då ville Billerud sälja. Det var 1994. Lars, min blivande man och jag köpte stugan. I bakhuvudet fanns målet att det skulle bli en stuga att flytta till på heltid. Min dröm var, att just på denna plats ville jag ha en timmerstuga. Vi kunde dock konstatera att stugan var i mycket dåligt skick. Reparation var inte att tänka utan riva ner och bygga nytt var det som gällde. I min hägring såg jag drömmen om timmerhus på väg att bli verklighet. Vi ritade huset själva. Jag var från första början klar över ingångens placering. Att då man kom in i stugan skulle man se rakt över sjön.

Redan i början av 80-talet satt jag och gjorde en skiss på stugan och till och med min tänkta adress till Gränsjön. Då vi rensade ut fann vi ritblocket med skissen och till och med min tänkta adress. Uppenbarligen hade jag redan flyttat. Vi fann också en bevarad målning på en vägg. Vi skar ut den och nu ligger den och väntar på att iordningsställas för att återföras och hängas i Skogsstugan.

I maj 2010 började själva tillverkningen av stugan av en lokal timmerman. Inredningen skötte vi själva. Allt tog sin tid. Lars har eget hyvleri och passade på att från egen tillverkning göra golv, tak, lister, av olika träslag som ask, al, gran, furu och ek. Han ville kunna visa

presumtiva kunder att man kan växla träslag med ett fantastiskt resultat. 2012 satt vi i stugan. Vilken lyckokänsla!

Sista helgen i april 2019 kom öppningen för att kunna bo i Gränsjön på heltid. Underbart! En dröm hade blivit verklighet. Först ville vi dock testa hur allt fungerade – provbo – framför allt på vintern med bl a snöplogning. Vi var ju beroende av framkomlig väg. Barnen var utflugna så det gällde oss själva. Allt gick som planerat, på räls.

Nu fortsatte vi med att återskapa stallet och håller fortfarande på. Detta var också en dröm. På 70-80-talet hade mina föräldrar arrangerat många kalas

speciellt vid midsommar, vid kräft- och surströmmingstider just i stallet. Pappa Åke hade iordningsställt stallet med bänkar i ena spiltan och i den andra bänkar och bord. Jordgolv var inte så lämpligt som dansgolv så det har nu blivit riktigt trägolv. Då vi festar sänder jag en tanke till Åke – tänk om han fått uppleva detta.

Vi toppentrivs. Vi jobbar på. Alla vänner har stöttat oss, tyckt att vi gjort rätt. Men Lars morbror menade att vi borde omyndigförklaras.

Vi tycker om att umgås med människor. Vi vill dela med oss av platsen och det vi skapat. Välkommen och njut med oss. Hjärtat är här vart vi än åker. 1971 – 2021 = 50 år av Kristinas liv på denna plats.

Tack Kristina för trevliga möten med Dig, Din hjärtlighet, Din smittande livsglädje, Din och Lars energi. Jag hälsar Er välkomna till Gränsjön, där jag har mina rötter och Sand vid Gränsjön som varit min badstrand. Lycka till!

Märtha Albinson

Folkskolläraren, författaren, forskaren och Fil. Dr. Arvid Ernvik – en Finnskogens apostel.

En bild av Arvid Ernvik som K G Lindgren minns och upplevde.

Bibelns apostlar var tolv, som gick Jesus ärenden, utsända att omvända folk och visa dem den rätta vägen genom livet. Ernvik var inte utsänd av någon utan gick självmant ut för att ta reda på och sedan berätta i ord och skrift finnskogsfolkets liv och leverne i gamla tider i Glaskogsbygden. På så sätt kan epitetet ”apostel” ha en adekvat innebörd men i omvänd ordning.

Arvid Ernvik var född 1900 i Visnum i sydöstra Värmland, men kom efter tvenne år till Kristinehamn beroende på att föräldrarnas flytt dit. Han började studera vid KPS och tog realexamen vid Högre Allmänna Läroverket i Kristinehamn. Han studerade därefter vid seminariet i Karlstad och tog kyrkosångarexamen 1926 och folkskollärexamen 1928. Som ett unikum kan nämnas att han under denna tid cyklade morgon och kväll mellan Kristinehamn och Karlstad. Vilken student gör det i dag?

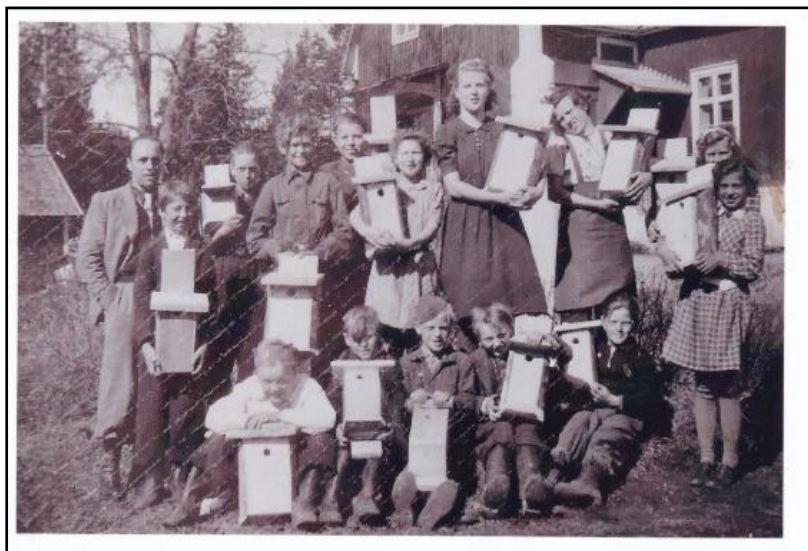
Hans första folkskollärartjänst fick han 1934 vid en B 3 skola i Gränsjön, Älgå socken, där han tjänstgjorde i ca 18 år. Efter hans avflyttning 1951 från Gränsjön till Kristinehamn och en lärartjänst i Storfors hade jag förmånen att vara honom behjälplig med en del geografiska och genealogiska uppgifter för bokverken ”Folkminnen från Glaskogen”, som utkom i två upplagor under 1960-talet.

Redan som ung intresserade han sig för folkliv och seder i gångna tider och 1942 anställdes han vid Landsmåls- och folkminnesarkivet i Uppsala. 1951 gav han ut boken ”Glaskogen” som sedan följdes av bokverket ”Folkminnen från Glaskogen del 1 och 2, åren 1966 och 1968. Därefter den stora och väl genomarbetade boken ”Olof Den Helige och Eskoleia”. Vid sidan av sin lärartjänst intresserade han sig helhjärtat, som framgår enligt ovan, för folkminnes- och hembygdsverksamheten i gamla tider, framförallt i Glaskogsområdet. Men han hade även en poetisk ådra. Under 1970 och 1980-talet kom diktsamlingarna ”Murbräckan”, ”Delgivning”, ”Återspeglning” och ”Ärenden”. Under tiden därefter gav han ut ”En sockenbeskrivning om Älgå” plus en del andra böcker. För sin litterära verksamhet utnämndes han till Filosofie Doktor vid Uppsala Universitet. Han fick också ett antal stipendier från olika kulturella institutioner för sina insatser på det lokallitterära området.

Vid sidan av vad som ovan nämnts var han även en mycket intresserad ornitolog och ringmärkte en mängd fåglar åt Riksmuseets Ornitologiska avdelning. Hans stora intresse för fåglar gjorde att Gränsjöns Folkskola deltog i en landsomfattande skoltävling i att producera fågelholkar. Deltagandet var mycket stort bland eleverna, vilket resulterade i att skolan blev riksmästare i tillverkandet år 1943 och fick som belöning för bedriften en artikel med foto i skoltidningen ”Lyckoslanten” detta år.

Från vänster: Läraren Arvid Ernvik, framför honom artikelns författare Karl Gustaf Lindgren, till höger om läraren skymtar Helge Johansson, höger om honom står Bengt Olsson, Olov Smolman, Gunvor Johansson, Linnéa Karlsson och Ingrid Olsson och skymd Elsa Olsson. På nedersta raden sitter Sverre Olsson, Hugo Olsson, Knut Andersson, Stig Olsson och Elnor Axelsson samt stående Märta Andersson.

Jag, som skrivit denna artikel, hade Arvid Ernvik som mentor för mitt författarskap i lokalhistoria och bygdekunskap, vilket jag nu vill framföra ett postumt tack till honom för. Efter hans avflyttning 1951 från Gränsjön till Kristinehamn, hade jag förmånen få hjälpa honom med en del geografiska och genealogiska uppgifter till bokverken "Folkminnen från Glaskogen", som utkom i två böcker under 1960-talet.

Till sist några ord om hans arbetsfält. Detta var i huvudsak förlagt till landskapet Värmland med några stänk i angränsande områden framförallt i väster, där gränsen mot Norge, särskilt under tidig Medeltid, var mycket diffus på grund av ett antal småkrig. Böckerna "Glaskogen" och "Olof Den Helige och Eskoleja" var två väl genomarbetade dokument, som förmodligen var grunden till hans utnämning till Fil. Dr vid Uppsala Universitet.

En liten sammanfattning av min berättelse om Arvid Ernvik. Jag lärde känna honom förhållandevis ganska väl, tycker jag. Jag hade honom som lärare från höstterminen 1938 till vårterminen 1945, alltså som såväl småskollärare, som folkskollärare. Som barn har man sannolikt inte den erfarenhet och kunskap, som krävs för att kunna göra en adekvat och riktig värdering av hans kapacitet. Min uppfattning är dock, med mitt mått mätt, att han som lärare inte var någon direkt höjddare. Hans sociala lärarförmåga var inte den som skulle vara tillräcklig i dagens skola. Denna brist gick naturligtvis ut över vissa elever, som behövt en mera ingående och specialinriktad undervisning, tror jag. Förklaringen låg säkert i skolformen B3. Att undervisa i tre olika klasser på samma gång, exempelvis i klass ett, tre och fem ställer, som förhållandet krävdes i hans fall, kunde knappast ge ett fullt acceptabelt resultat för alla elever. Dessutom hade han vissa specialämnen, där han var överkvalificerad att undervisa i och där bara ett fåtal elever var intresserad av. Jag kan nämna biologi, historia och hembygds kunskap. Detta betyder att nämnda elever kanske gynnades vid betygsättningen. Hans hantering av elever, som på ett eller annat sätt bröt mot den tidens sociala normer, ofta bestraffades i form av örfilar och ibland med ännu skarpare metoder. Jag kom, enligt min bedömning undan relativt väl, men drabbades dock vid något tillfälle av bestraffningar, som

Tre dagars älgjakt i Frøbols jaktlag

Jag får säga som en jaktkompis från Trollhättan alltid sa när han kom hit på älgjakten: Nu börjar året! Man kan nog säga att det är lite av en "högtid" när det drar ihop sig till den årliga jakten. Jaktkompisar som man kanske bara ser en gång per år kommer hit och bor i lillstugan och då eldar vi i öppna spisen och njuter av tillvaron. Förberedelserna är många inte bara för egen del utan för hela laget såsom övningsskjutning, passrensning, möten och mycket annat småplock.

Äntligen blir det måndagsmorgon och mobilen morrar och talar om att nu är det dags att gå upp för klockan är 05:00. På med kläder och ner i köket och koka gröt, kaffe, tevattnen och fram med smörgåsar och annat smått och gott. Ola kommer in från lillstugan efter en stund och vi äter frukost tillsammans och sitter och filosoferar om hur jakten kommer att bli under dagen (vilket väldigt sällan stämmer överens med verkligheten).

Jag tycker det är roligt med tävlingar så i år hade jag gjort en tävling, där det gick ut på att gissa vem som sköt den tyngsta älgen. Ville man vara med och tävla så fick man satsa 20 kronor. Klockan sju var det uppställning i slaktboden. Där satt ett tjugotal förväntansfulla jägare och väntade på genomgången av PM et, där förhållningsreglerna står. Sedan är det dags för jaktledarna att ta fram kortleken, för på spelkortet har man skrivit passnumren som vi sedan får dra och man hoppas på ett bra nummer. Idag blev det nummer 5 på Finnskogen, en bit ovanför Lindehögden, "Linhöjda". Ett bra pass där det ofta kommer älgar ibland från båda hållen. I fjol satt jag där också och då kom det en 10-taggare från fel håll som smet iväg till grannskytten som fällde den. Den här gången hade jag inte samma tur/otur, varken såg eller hörde något. Däremot hörde jag på jaktradion att man hade sett en varg nere vid Vätletjärnet, vilket inte är bra med tanke på att vi jagar med hundar. Som tur var så blev det ingen "vargkonflikt" när vi avjagade den såten (området). Tyvärr så sprang de älgar som var inne på området ut i Gäddmyren.

Innan nästa såte blev det den obligatoriska samlingen och brasan nere på gamla flygfältet vid Lindehögden. Alltid lika mysigt varje år när alla samlas runt elden och grillar sin kôrv och dricker sitt kaffe. Eftermiddagen blev inget passittande utan då gick jag i ett minidrev med fem andra i en såte vi kallar Hôla. Enda såten som vi har folkdrev. När det området var genomgått, som var tomt på älg, var första dagens jakt till ända. Vi hade i alla fall tur med vädret, strålande sol och lagom kallt.

Tisdagsmorgonen bjöd på höstens första nattfrost och på älgpass nr 13 väster om Svarttjärnet.

Efter en svettig promenad kom jag fram till passet och vad fick jag se där, jo två bakben på en älg som försvann bland buskarna. Varje gång det blir så, då tänker man tänk om man hade..... Svårt att acceptera när något är så nära och kunde ha blivit så spännande.

Den här dagen drog älgen det längsta strået igen för nu simmade den iväg till en skällande hunds stora besvikelse. Liksom gårdagen hade vi strålande sol, vilket ett fåtal får avnjuta för man hamnar oftast i skuggan.

Onsdagsmorgonen var lika kall och frostig som gårdagen, så det var skönt att få komma in i värmen en stund och dra ett kort innan vi skulle ut och sätta oss och vänta på att storoxen skulle komma. Den här gången blev det nummer 22, som är norr om S:a Örsjön. När man sitter där och väntar så vill man höra hundar som skäller ståndskall eller driver älgarna framför sig så att nån pass-skytt kan skjuta. Den här dagen blev det så men det bar iväg åt ett annat håll. Förut skrev jag att pass nummer 5 är ett bra pass och så blev det även idag för dit sprang det en fjortontaggare som pass-skytten fällde. En stor tjur som visade sig väga ca 240 kg slaktad. Sådana ser man inte så ofta. När älgen var flådd och urtagen och hängde i slaktboden var det dags för ärtsoppa, vilket är en gammal tradition vi haft i jaktlaget i många år. Om man skall se tillbaka på dessa tre dagar så har det förlöpt väldigt bra. Både jägare, hundar och viltet är förskonade från missöden, förutom tjuren förstås, men det är ju som det är, det finns alltid en förlorare. Det kanske blir fler "förlorare" för vi har en efterjakt den sjätte och sjunde november. Ni kanske undrar vem som vann gissningstävlan, jo han heter Sven. Som sagt var så har jakten gått bra och lusten finns kvar, även om den inte är så stor som förr, så man sitter nog på stubben nästa år också.

Sune Henriksson

Bilder från Spökkvällen

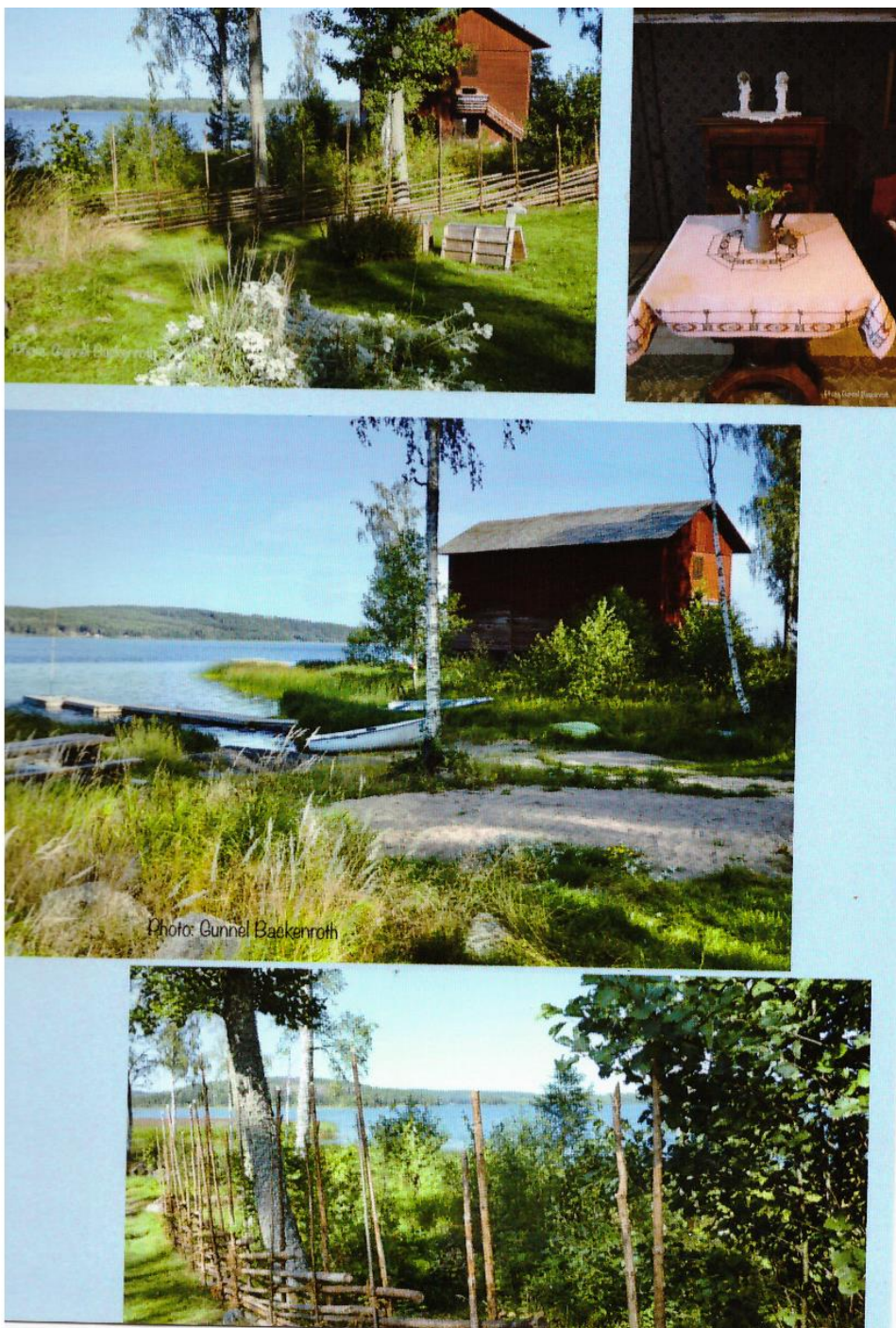

Oväntade möten

En sen eftermiddag kom Gunnel Backenroth på besök i vårt Bygdemuseum. Efter att ha gått runt och tittat i muséet blev vi sittande på en bänk och pratade. Hon undrade bl a vad som får så många människor att lägga ner så mycket tid och möda på vår fina Hembygdsgård? Just det här, svarade jag, att nya möten uppstår

Det fina tackkortet med foton av Gunnel Backenroth visar att vårt arbete uppskattas!

Lena Jordan

Vågrätt

1. Är en parisare
5. Persisk ledare
8. I Arlasortiment
9. Finns i floran med djurisk anknytning
10. Musljud
11. Hängsmycke
15. Norsk kronprins
17. Artistnamn på nigeriansk sångerska
18. Engelsk nederbörd
20. Möbel i parken
22. Dansk dramaserie
24. Finns även för varmluft
26. Gjorde en viss Andrée
28. Annat ord för krokig
29. Skrivtecken från fordom
30. Tas av innan den äts

Lodrätt

1. I korvindustrin och trafik
2. Kallas plats på andra sidan jordklotet
3. Lindrig blesyr
4. Et
5. Dement
6. Hundravikt
7. Är kopplat till Halloween
12. Oändliga
13. Sjöfågelnäste
14. Metalliskt grundämne
16. Finkornig jordart
17. Säljes billigt
19. Läran om hörbart ljud
21. Förutsättning för god soppa
22. Gift med lat seriefigur
23. Är bronsmannen
25. Längst ut på exempelvis en tå
27. Min, uppsyn

Sänd lösningen senast 31 januari 2022 till

Älgå hembygdsförening
Älgå Stom
Hembygdsgården 1
671 93 Arvika

Märk gärna kuvertet ”Korsord”

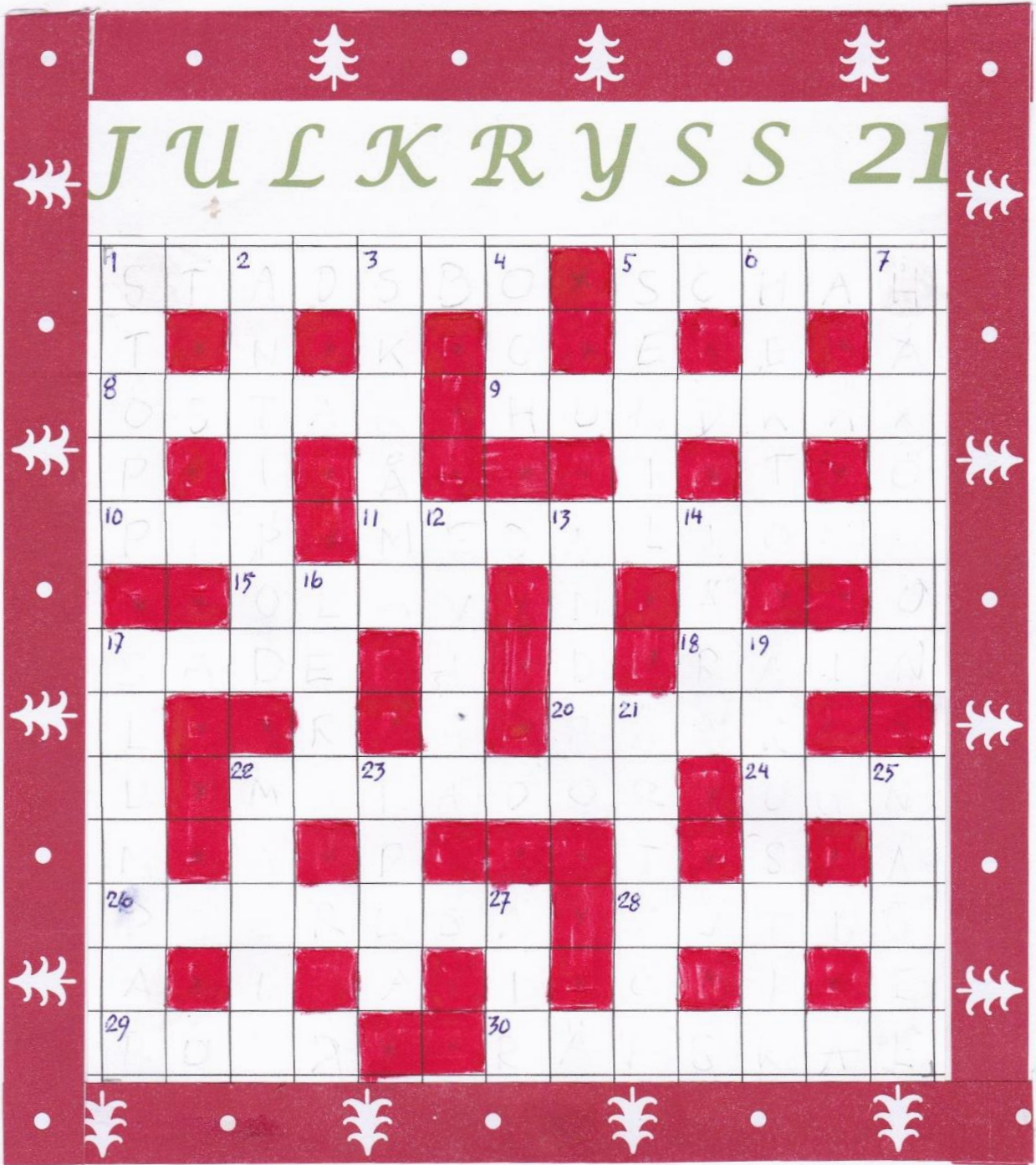
De tre först rätta lösningarna belönas med varsitt presentkort till Hembygdsgårdens servering.

Finn mer information om Hembygdsföreningen

Hemsida hembygd.se/alga

Facebook Älgå Hembygdsförening

Anslagstavlan vid Hembygdsgården

Älgsjöns Fiskevårdsförening

Sedan 2019 ingår Älgsjöns Fvof tillsammans med Länsstyrelsen i ett projekt som avser att återinföra flodkräftan i Älgsjön och Älgån efter kräftpestutbrottet vi hade några år tidigare. Mycket har gjorts för att kunna konstatera vad pesten kom utav. Vi har dock inte lyckats påvisa några signalkräfter i våra vatten.

Detta gav oss möjligheten att starta inplantering av flodkräftor igen, och första utsättningen gjordes 2019 i september och följdes sedan av ett Coronaår utan utsättning, men vi följde upp och såg att kräftor som sattes ut 2019 mådde bra och då beslutade vi oss för att plantera ut ytterligare kräftor 2021 i september. Projektet finansieras av bidrag och för att tillgodoräkna oss alla medel så går vi in med egen arbetsinsats, dock inga egna pengar så långt.

För att få sätta ut flodkräfta, söker man ett tillstånd hos länsstyrelsen, för de specifika vatten man ämnar plantera in dem i. Där ska framgå var man köper kräftorna, hur många man ska sätta ut och leverantören ska vara godkänd av länsstyrelsen. Sen är det bara att vänta på att leveransen av de dyrbara kräftorna kommer. Det är varierande ålder och storlek på dem, allt från de minsta yngel och upp till köns mogna kräftor. Efter att ha delat upp kräftorna till antalet 250-300 st. i baljor och hinkar är det bara att ta sig till lämpliga ställen att sätta ut dem och släppa dem fria och önska lycka till.

Det är många faror som hotar att äta upp kräftorna. Gädda, abborre och öring gillar att äta dem tillika minken som ser dem som en delikatess, även lommen äter dem när möjlighet gives. Största hotet mot flodkräftans överlevnad är dock människans spridande av signalkräfta som bär på kräftpest. All hantering av signalkräfta är numera förbjuden om man inte sökt och fått särskilt tillstånd. Att flytta fisk, redskap, båt mm mellan olika vattendrag kan också föra med sig smitta om dessa inte har desinficerats.

Fakta: Olika metoder för desinficering av båt och redskap.

- ☒ Torkning till fullständig torrhet, tex. i bastu minst 70 grader C i minst 5 timmar (stora föremål) eller minst 1 timme (små föremål). Långvarig sol/lufttorkning.
- ☒ Tvättning/nedsänkning i T-röd (3 delar sprit; 1 del vatten) fångstredskap minst 20 min.
- ☒ Frysning -10 grader C under minst 24 timmar.
- ☒ Kokning under lock i minst 5 min, föremålet helt nedsänkt i vattnet.
- ☒ Se till att tömma båt, kanot etc. innan den flyttas till annat vatten.

Med önskan om en fin Jul och ett Gott Nytt Fiskeår 2022!

Älgsjöns Fvof / Torbjörn Ericson

Inlämning av hantverk 2022

Under 2021 hade vi ingen direkt hantverksförsäljning på grund av pandemin. Nu tar vi nya tag och försöker med försäljning i nya hantverksboden. Eftersom framtiden fortfarande är oviss återkommer vi med slutligt besked om när och i vilken form på vår hemsida och på facebook (hembygd.se/alga facebook/Älgå hembygdsförening). Man kan också ringa Märtha Albinson, 070-320 97 76

Nytändning inför 90-årsjubileum

När 2021 läggs till handlingarna så görs det med en känsla av att Älgå Sportklubb har något bra på gång inför jubileumsåret 2022. Trots att pandemirelaterade restriktioner funnits större delen av året så har klubben lyckats bedriva verksamhet och genomfört arrangemang. Vissa har till och med varit historiska.

Efter ett antal år som gått till historien som några av Älgå Sportklubbs tyngre så har vindarna vänt. Klubben har genomgått något av en omstart som nu börjar ge resultat. Genom att satsa på barnverksamheten så når man indirekt också fram till föräldrarna. På så sätt förnygras klubben och nya eldsjälur hittas och engageras.

Stommen i klubbens verksamhet är sedan ett par år tillbaka Sportleken – gymna och bollekar för barn. Under en timme varje tisdagskväll leder Emma Eriksson denna uppskattade aktivitet som kombinerar lek och idrott. Efter att ha varit förlagd på Älgvallen under sommarhalvåret har Sportleken nu flyttat in i Sulvikskolans nybyggda gymnastikhall under vintern. Om vintervädergudarna visar sig från sin bästa sida så kommer vi såklart flytta tillbaka verksamheten till Älgvallen och erbjuda skidåkning, pulka-backe och skridskoåkning. Förra vintern spolade vi nämligen volleybollplanen och skapade en liten, men fullt funktionell isyta som var perfekt att ta sina första skridskoskär på. Detta var ett mycket lyckat och uppskattat tillskott på vår idrottsplats.

Ett annat tillskott på Älgvallen – som dessbättre inte smälter bort – är vårt nya gym. Förra hösten rensade och städade vi nämligen det gamla skidsekreteriatet. Utrustning av olika slag köptes in eller skänktes till klubben och resultatet blev ett kompetent och välutrustat gym. Invigningen skedde i mitten av maj i samband med att ett av våra två lag som deltog i Våruset genomförde loppet på Älgvallen.

I övrigt har det av förklarliga skäl varit en utmaning att som sportklubb arrangera aktiviteter i en tid då folksamlingar ska undvikas. Dessbättre har restriktionerna varit generösare för barn, vilket givit oss möjligheten att erbjuda både sport- och påsklovsaktiviteter på Älgvallen. Under sportlovet anordnade vi exempelvis skattjakt och på påsklovet var det givetvis äggjakt. Även sommarlovet kunde spenderas i Älgå då vi tillsammans med Älgå Hembygdsförening och Svenska Kyrkan arrangerade tre dagar fyllda med olika aktiviteter.

När situationen kring pandemin förbättrades och restriktionerna lättades kunde vi till sist sjösätta ett efterlängtat projekt: ett sjuannalag i fotboll. Efter att helt ha saknat ett fotbollslag under några år blev det äntligen ändring på den saken. Sjumannafotboll är en lättsam, kamratlig och faktiskt också underhållande spelform. Sjumannaserien är utformad som ett poolspel där tre lag träffas på en spelplats och möter varandra. Tyvärr kom inte serien igång förrän i mitten av augusti just på grund av pandemin. Väl igång tvingades dessvärre flera lag dra sig ut på grund av spelarbrist. Det positiva var att vi därmed fick möjligheten att arrangera två av tre poolspel på Älgvallen. Sjumannalaget spelade sex matcher under den korta säsongen. Lagets historiska första match var en träningsmatch mot vår gamla rödvida rival – Hillringsbergs IF. Det var ett jämnt derby som dock slutade i en uddamålsseger för gästerna. Apropå historia så når vi en milstolpe under 2022. Då fyller nämligen Älgå Sportklubb 90 år och det blir ett jubileumsår som kommer uppmärksammas och firas på en rad olika sätt. Några saker kommer vi berätta om inom en relativt snar framtid, medan andra nyheter släpps löpande under året. För den intresserade rekommenderar vi att följa klubben på Facebook och Instagram både nu och under våra nästkommande 90 år. // Älgå Sportklubb genom Stefan Ledin

En flicka med framtidsdrömmar. Lägg hennes namn på minnet

Flickan med ett mål, en dröm att bli Sveriges yngsta författare bor på Älgå Finnskog – Meline Carlmark. Meline är 10 år och på god väg. Nuvarande är 12 år. Meline lämnar in skrivna berättelser till olika tävlingar som t ex bokförlag, bibliotek. Hon har redan vunnit två sådana. Ett bidrag publicerar vi här i tidningen. Melines största intresse är att läsa och skriva. 11 000 sidor har hon läst under 2021 fram till september. Ett annat intresse är alldeles nytt. Meline lyssnade på YouTube då hon hörde en flicka som spelade fiol. Hon blev tänd och för egna pengar köpte hon en fiol och går redan på fiolkurs i församlingshemmet i Ny. En målmedveten tjej!!

Den märkliga resan till Arvika (originaltext) Författare Meline Carlmark, 10 år

Jag vaknade precis av ett ljud på vinden. Mitt namn är Eléna och jag är 11 år. Jag är ensam hemma med min hund Monkey som vanligt, eftersom mina föräldrar är på jobbet och jag har inga syskon. Nu hörde jag precis det konstiga ljudet på vinden igen. Det är lite svårt att förklara hur det lät, men det kändes typ lite som att det är något magiskt.

Monkey hade kommit upp till mig nu. Så hörde jag det konstiga ljudet från vinden igen. Jag sa till Monkey att vänta här så går jag bara ut och hämtar en stege. Monkey gjorde som jag sa och väntade.

Jag gick ner för trappan och tog på mig skorna, sedan gick jag ut och hämtade stegen. När jag kom tillbaka så satt Monkey precis där han satt när jag gick ut.

”Duktig vovve”, sa jag till honom för att han hade väntat på mig på samma ställe. Monkey svarade inte, han brukar inte svara på så mycket. Jag ställde stegen mot väggen där luckan till vinden var, sedan sa jag till Monkey att vänta här på mig, så kommer jag snart tillbaka. Jag klättrade upp, öppnade luckan till vinden och gick in.

Det var inte så mörkt för jag hade luckan öppen. Så såg jag något lysande svart, föremålet var helt runt. Jag tyckte att det såg ut som en matta, den skulle passa bra i mitt rum, en lysande svart matta. Jag böjde mig ner för att plocka upp den, när jag ramlade ner i den.

”Det var ingen matta”, hann jag att tänka innan jag svimmade.

När jag vaknade så var jag inte på vinden längre. Jag var i en stad, framför mig såg jag en skylt där det stod: ARVIKA. Jag tittade runt lite, det var många människor. Sedan såg jag en lite sjö som var formad som en rektangel. Jag gick närmare och såg en skylt där det stod: Kattviken. Sedan såg jag att i Kattviken så simmade det sjöjungfruar. Eller nej, katter, nej det är inte katter heller, det är.. kattsjöjungfruar. Kattsjöjungfruar! Konstigaste varelserna jag har sett i mitt liv!

Jag gick vidare så såg jag ett ställe med några klätterställningar, rutchkanor och gungor och sådant. Jag stannade och lekte där en liten stund, jag är inte en sådan som brukar göra det eller gillar det, men jag gjorde det bara för att jag hade tråkigt.

Sedan gick jag vidare mot det stora torget och såg en sådan där platta som det brukar stå statyer på, fast den var tom. ”Dom håller säkert på att bygga någon staty som ska stå där”, tänkte jag, som aldrig hade varit i Arvika. Det var inte så intressant så jag tänkte just gå när jag hörde någon säga: Psst! Jag tittade mig omkring men såg ingen i närheten. Psst! Hörde jag någon säga igen. Jag tittade mig omkring igen och såg till slut vem det var som pratade med mig, det var .. den tomma stenplattan! Den tomma stenplattan pratade med mig! Det var jättekonstigt. Att en stenplatta som det säkert ska stå en staty på pratar! Psst! Sa den igen fast lite surt.

”Vad vill du?” sa jag.

”Jag undrar om du kan hjälpa mig med en sak?” Sa den.

”Det beror på vad det är?” svarade jag.

”Okej, som du kanske ser”, började stenplattan. ”Så är det ju tomt på mig, det ska ligga en staty här, som kallas ”Fågelmannen” men han har rymt. Det är första gången han rymt. Kan du leta efter han åt mig? Jag har ju inga händer eller fötter och han är väldigt snabb på att springa också”, sa stenplattan.

”Ja, det kan jag nog, jag är jättebra på att springa”, svarade jag.

”Bra”, sa stenplattan. Sedan fortsatte han: ”Förresten, mitt namn är Stéve. Vad heter du?”

”Jag heter Eléna”, svarade jag.

”Fint namn”, sa Stéve.

”Men hur ser Fågelmannen ut, om jag ska leta efter han så måste jag väl veta hur han ser ut?”, sa jag.

”Ja, han ser ut som en blandning av en fågel och en människa utan vingar men är gjord av sten och har grå fjäll längst hela kroppen och ett avlångt huvud som liknar en fågel” svarade Stéve.

”Okej, jag går och letar nu då”, sa jag och gick.

Jag gick runt på lite olika ställen och letade efter ”Fågelmannen”. Arvika var väldigt fint. Jag gick i 3 minuter till och hamnade vid biblioteket. Fast utanför biblioteket stod det en chokladfontän. Det rann choklad ifrån den. Många stoppade ner muggar och händer och sånt i chokladen och drack det. Jag gick fram till fontänen med choklad istället för vatten i (för jag var väldigt chokladtörstig) och formade mina händer som en liten skål och fyllde den med choklad sedan drack jag upp det. Sedan gick jag och fortsatte att leta efter Fågelmannen igen. Snart var jag vid en skylt där det stod ”Sågudden”, jag gick runt vid det området och tittade, men ingen Fågelmän vad jag såg. När jag gick en liten bit bort så såg jag några getter och några dansande kaniner och en låda med en massa nappar och på den så står det ”Nappar till kaninerna” på en skylt, på flera nappar så stod det namn. Och mitt emot så var det hönor och tuppar och en liten gång mellan djuren. Jag gick i gången och såg grisar, fast med vingar. Några flög och andra var på marken. Sedan helt plötsligt, så såg jag Fågelmannen! Han var mycket större än jag trodde. Han sprang när han förstod att jag försökte att fånga han. Jag jagade han och tillslut så fick jag fast honom och började gå tillbaka till torget med han.

På vägen tillbaka till torget så såg jag något som liknade både en hund och en drake, alltså en drakhund, men jag orkade inte stanna nu och titta på den för jag var trött och .. jag vet inte, jag var bara trött.

När jag hade kommit tillbaka till torget och Stéve såg att jag hade fångat Fågelmannen så blev han jätteglad och sa att jag kunde släppa Fågelmannen för han kommer att sätta sig på rätt plats själv, så jag släppte han och han gjorde som Stéve trodde och satte sig på Stéve. Sedan sa jag hej då till dom och gick. Jag gick runt på lite olika ställen och gjorde ingenting. Jag mumlade för mig själv ”Jag kommer aldrig att komma hem igen”. Men några träd hörde det, för dom pratade med mig. Dom sa att jag kommer att vara hemma innan det har gått en minut, så öppnades en dörr ifrån det ena trädet, så sa det

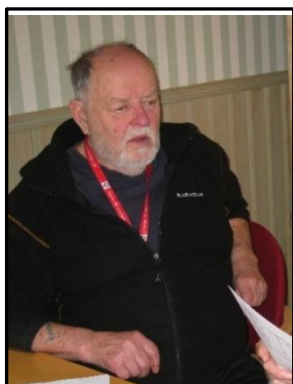
”Gå in här och blunda så kommer du att vara hemma när du öppnar ögonen igen.” Jag gick in och blundade och jag hörde dörren stängas. När jag öppnade ögonen så var jag tillbaks på vinden där hemma igen, det hade mycket riktigt inte hunnit gå en minut sedan jag gick in i dörren i trädet. Snart kommer jag att resa tillbaka till Arvika, tänkte jag och gick ner till mitt sovrum där Monkey och mina föräldrar satt på golvet och frågade var jag hade varit, så jag berättade om vad som hade hänt men ingen trodde på mig. Mamma sa: ”Eléna du har väldigt bra fantasi du”. Jag bestämde mig för att ta med Monkey nästa gång jag reser till Arvika så att han i alla fall får se att det är sant.

Till minne av Karl-Erik Aronsson

En trogen hembygdsvän har gått ur tiden. Han bodde sedan 2006 i Gördsbyn Älgå, bara ett stenkast från den gård, där han föddes, dessförinnan i Karlskoga. Den kristna tron fanns som en grundpelare i Karl-Eriks liv ända från barndomen. Karl-Erik engagerade sig i föreningsliv. Han hade ett stort engagemang i vår hembygdsförening. Han innehade ordförandeposten ett antal år och jobbade i Bygdeband med att dokumentera hus och gårdar i bygden. I en liten skrubbe på övervåningen i hembygdsgården ställde han i ordning ett arkiv, där vi nu har möjlighet att söka fakta om föreningen. I artiklar i tidningen Älgåbygden berättade han om sin bygdeforskning. I en uttömmande artikel "Mitt Afrika" kunde vi läsa om hans volontärsarbete som tandläkare i Afrika. Karl-Erik var en trygg medlem i föreningen. Det blev ett stort tomrum efter honom.

Till minne av Roland Martinsson

I april 2020 hölls begravningstjänst i Älgå kyrka. Roland var som en trädgårdstomte vid hembygdsgården under många år. Han skötte utemiljön med omtanke och hade ett stort engagemang i det han gjorde, var mån om att det skulle vara vackert och välskött. Roland var en trogen medarbetare i förplägnadsgruppen. Vi minns honom då han satt vid ingången till köksavdelningen, delade ut dricka, tog betalt och skapade trivsel - en glädjespridare. Vi saknar honom.

Märtha Albinson

MINNESFOND

Hembygdsföreningens kondoleanser kan beställas per tel. 073-9343042

Minimigåvan är 100 kr.

Bankgiro 5643-7361 eller SWISH 123 653 6353. Vid betalning ange "Blomsterfond" och namnuppgift för dig/er och den du/ni hedrar!

Behållningen går till Hembygdsgårdens underhåll.

ÄLGÅ HEMBYGDSFÖRENING

kallar till

ÅRSMÖTE PÅ HEMBYGDSGÅRDEN

dessutom digitalt via ZOOM inloggning id 2849687156

20 mars kl 15.00

Stadgeenliga ärenden

Kaffeservering

Välkomna!

Styrelsen

Allt började med en tanke – för att kunna ge tankar

Så blev korset vid Älgå Hembygdsgård skapat

Berättelse av ordförande Sam Wernius

Vi har säkert alla under livet råkat ut för ett besked om att nära vänner gått bort. Jag har jobbat många år i Storbritannien med att utveckla skogsbruket i de brittiska skogarna. Under årens lopp fick jag många nära vänner, många lite äldre än jag. Tyvärr men också naturligt kommer det emellanåt ett samtal: ”Nu har den du känner lämnat jordelivet. Begravningen sker där i kyrkan i byn, ja du vet var den ligger. Du kommer väl?” Jag känner mig vanmäktig och rörd när jag får denna fråga. Klart jag skulle vilja närvara. Men bilresa till Gardemoen, flygresor med i högsta grad tveksamma miljökonsekvenser, köra bil i vänstertrafik och att lämna allt mitt här och mina djur gör att jag inte kan säga ”klart jag kommer”. Det måste bli ett annat svar och det blir: ”Jag kommer att närvara i mina tankar och jag tänds ett ljus vid Glafs fjordens strand och finns där under den tid Ni är samlade.” Det accepterades och när jag sände en bild med ljuset och Glafs fjorden bakom kom det uppskattningar tillbaka.

Glafs fjorden är vattenmässigt förenad med i princip de flesta länder på jorden. En svindlande tanke.

Det blev under åren fler ljus på stenen vid Glafs fjorden. När så Älgå Församling ville planera sina friluftsgudstjänster 2021 vid Hembygdsgården blev det naturligt att de skulle bäst passa vid Glafs fjordens strand nära magasinet vid ”min” ljussten. Pandemin gjorde också att andra besökare ofta befann sig vid huvudbyggnadens utemöbler vid Hembygdsgården.

Jag lyssnade med en del om hur ett litet kors skulle uppfattas vid stenen vid stranden. Alla var positiva. Så blev den framtida friluftsgudstjänstplatsen befast. Nu gällde det att tillverka ett fint litet kors. Jag funderade och förkastade flera olika konstruktioner. I spiksmedjan fick jag plötsligt syn på delarna i en hög i en hörna av järnrester från brukstiden. En längre spikliknande smidd stålbit och en mindre kortare smidd bit, rostigt fina. Jag tog hem dem och försökte finna de rätta proportionerna. Jag tog fram svetsen och svetsade försiktigt ihop delarna. Det blev så fint. Sedan gällde det att borra ett hål i stenen vid stranden för att få ett bra fäste. Det hade jag också verktyg till.

Kors skall vara väl förankrad så vår kyrkoherde Charlotte, hon borde veta vad hon talar om tänkte jag. Korset blev givetvis väl förankrat.

Där står det nu och blev så fint till för oss alla, tillverkat av tankar och med material från brukstiden och har nu kontakt med hela världen via Glafs fjorden. Säkert har många av oss någon nära långt borta som numera enbart finns i minnet. Det är fritt för alla att tända ett ljus vid korset och känna tankarna föras vidare med hjälp av Glafs fjordens krafter. Såg att fyra ljus brann där vid korset under Alla Helgons kväll, fint, vackert och suggestivt med den mörka vattenytan i bakgrunden.

Sam Wernius

Vad är Jul?

Det är inte kyla, snö eller slask.

Det är inte polkagrisar eller choklad i ask.

Det är inte doften utav saffran och kanel.

Det är inte uppesittarkvällens bingospel.

Det är inte julskinka, Jansons frestelse eller tomtegröt.

Det är inte saftsås, lutfisk eller trilling nöt.

Det är inte julkalender, enris eller tomtar av garn.

Det är inte änglar, kulor, glitter eller gran.

Det är inte nötter, kola eller knäck.

Det är inte nissen, Kalle Anka eller tomten och hans säck.

Det är att omge sig av familj, släkt och vänner.

Det är att sprida glädje och värme till alla man känner.

Det är att uppskatta varandra och få vara varandra nära,

Det är att ljuset tillsammans genom mörkret bära.

Melina Jakobsson

